

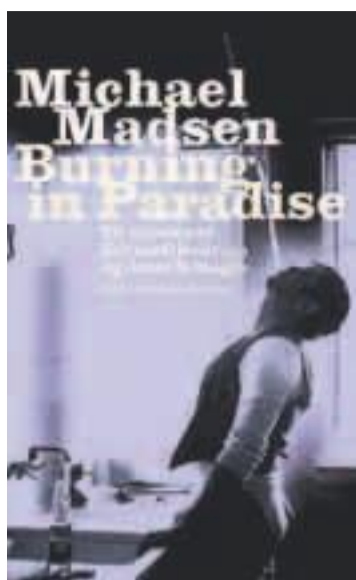
Rett fra skrumpleveren

bok dikt

Michael Madsen
«Burning in Paradise»
Oktober

Lite utfordrende beatpoesi

Skuespiller Michael Madsen skriver nokså uoriginal beatpoesi i kjølsporene etter Jack Kerouac, William S. Burroughs og Allen Ginsberg. Inspirasjonen i de 114 diktene som her er oversatt fra engelsk til norsk, hentes fra gaten, musikk, film, filmskuespillere, slåsskamper og religion. Et hardt liv, skildret tilbakeleent og litt på skjeve. Vi hører om drittjobber, kjærlighet som ryker, liv på tverke, hunder som dør, oppvåkninger på hotellrom, fyllekuler og puling. Det er nesten ikke måte på hvor mange damer denne mannen har pult, ja, allerede da han var 13 år gammel gjøv han og kameratgjengen løs på en 28-åring. Diktet er for øvrig blottet for ironi og humor, men proppfullt av maskulin selvhevdelse. Det fortelles at diktene legger seg tett opp til forfatterens egen biografi, noe svart/hvitt-fotografiene i boken understreker. Det er altså ment å være sant det som står her, og diktene etterlever i så måte Burroughs' bohemcredo i «Naken lunsj»: «Det er bare én ting en forfatter kan skrive om: Det som ligger foran sansene hans i det øyeblikk han skriver». En litteraturtype som påstår å være ærlig og ekte fordi den fremstiller liv umiddelbart, blir målt i forhold til sin troverdighet. Men selv om disse diktene er skrevet på instinkt, så å si direkte fra skrumpleveren, vil de like fullt være språklig iscenesatt. For livet kommer ikke unna språket i et dikt. Tekstene synes mest av alt

å videreformidle og forsterke forfatterpersonens myter. Lest som beatpoesi, hogger noen av diktene til og får en melankolsk blåtone og språknerve utover den slentrende fortellerstilen som preger så mange av diktene. Overraskende enkeltformuleringer, slående bilder og noen rett gode enkelt-dikt fins. En del av diktene blir for lite varierte og utfordrende nettopp fordi de bevisst lukker seg i det entydige biografisporret som gir leseren lite å tilføye. Det er ellers helt uforståelig at tittelen ikke er oversatt til norsk. Vil en med dette valget bevisst dra oppmerksomheten bort fra diktene og mot skuespilleren og filmene hans? Diktoversettelsene til Ragde og Gjerdrum, utført i et slangpreget bokmål med rytmiske kvaliteter, kler diktene.

SINDRE EKRHEIM

Pisspreik, løgn og sannhet

bok filosofi

Harry Frankfurt
«Om bullshit»
Krakiel Forlag

Harry Frankfurt
«Om sannhet»
Spartacus Forlag

To små fengslende bøker om sannhetens vilkår og verdi

Mye har skjedd i det massemediale, politiske ordskiftet siden 1985, da filosofiprofessor Harry Frankfurt presenterte sitt essay «Om bullshit» for sine kolleger ved Yale University. Spesielt i USA har den politiske diskursen, ikke minst gjennom kabel-TV, dreid seg stadig lenger vekk fra det man mener er sant og til hva man vil skal være sant. At Frankfurts lille tekst ble en bestselger da den ble republisert og tilrettelagt for et større publikum i 2005, burde ikke overraske. Det er ikke lenger bare filosofene som trenger en begrepsanalyse av «bullshit».

«Det faktum at bullshiteren dikter opp ting, betyr ikke nødvendigvis at han fremstiller dem feilaktig,» konstaterer Frankfurt. Men bullshiteren skjuler sin egen likegyldighet til det sanne. Løgneren, derimot, må anerkjenne det, og er underlagt sannhetens autoritet i det samme spillet som den sannferdige. Bullshiteren forkaster spillereglene; for å oppnå det han ønsker forholder han seg ikke til sin oppfatning av hvordan verden er. Slik gjør bullshiteren seg til en mer kynisk og farligere fiende av sannheten enn løgneren.

I 2006 følger Frankfurt opp med det han mener er et nødvendig supplement. «Om sannhet» forsvarer verdien av at vi som individer bryr oss om sannheten, uansett om vi intenderer å være sannferdige eller ikke. Med en sunn forakt for det postmoderne demonstrerer forfatteren at sannheten er integrert i våre bestrebelsler. Uten sannhet kan vi ikke oppfatte oss selv som rasjonelle vesener. Den er en basal forutsetning for vår selverkjennelse og vår orientering i verden. Et samfunn som ikke hegner om sannheten vil med

nødvendighet forfalle, forkynner Frankfurt med tyngde. Når disse to sjarmerende og tankvekkende bøkene nå slippes sammen på to ulike forlag her hjemme, sågar med samsvarende layout, kan forordet til «Om bullshit» av filosofen Lars Fr. H. Svendsen også bli stående som en innledende bemerkning til «Om sannhet». Desto mer slurvete og plaprende vil det være. Tekstene er stødig oversatt av Alexander Leborg.

TOR DISHINGTON JOHANSEN

SUKSESSKULL: Skrivekunstakademiet kull 2003/2004 har gjort seg godt bemerket i litteratur-Norge: Bakre rekke fra v.: Jon Espen Hetty, Nils Henrik Smith, Thomas Marco Blatt, Sigurd Tenningen, Tone Hødnebo. Midten fra v.: Linda Skårbrevik Klakken, Mater Karlsvik, Linn Helen Konnerud, Karina N. Presttun, Jorun Skaar Agdesteen, Rolf Sagen (grunnlegger). Foran fra v.: Hilde Myklebust, Tina Mehлум Mork, Målfred Mehl, Øyvind Rimbereid (lærer) og Tormod Haugland (lærer).

Vinnere av Tarjei Vesaas' debutantpris

År	Navn	Studiested
2007	Nils Henrik Smith	Skrivekunstakademiet
2006	Thomas Marco Blatt	Skrivekunstakademiet
2005	Mette Karlsvik	Skrivekunstakademiet
2004	Ole Asbjørn Ness	Forfatterstudiet i Bø
2003	Sigmund Lovåsen	Forfatterstudiet i Bø
2002	Heidi Marie Kriznik	Forfatterstudiet i Bø
2001	Carl Frode Tiller	
2000	Mirjam Kristensen	
1999	Gunnar Wærness	Skrivekunstaka./Forfatterst. Bø
1998	Trude Marstein	Forfatterstudiet i Bø
1997	Lars Ramslie	Forfatterstudiet i Bø
1996	Steinar Opstad	Skrivekunstakademiet

Kilde: Skrivekunstakademiet. Foto: Samlaget, Kolon

© grafikk@bt.no

Sjøkrigsnytt

Boken «Hardt styrbord» fra Sjømilitære Samfunds Forlag presenterer glimt fra norsk sjøkrigs-historie, og består av ni artikler skrevet av åtte forfattere. Her fortelles blant annet om det erobrede orlogsskipet «Göteborg», som med hovedsakelig norsk menig besetning forliste på Island i 1718, og om Flåteranet i 1807 og den etterfølgende kanonbåtkrigen. Her er artikler med tema fra første og annen verdenskrig, og om norske etterretningsfartøyer i den kalde krigen. En artikkel tar for seg bataljen ved Alvøen, som det i vår ble holdt 200-årsmerking for.

De store spørsmål

Flux forlag forsøker også å komme til bunns i andre viktige spørsmål, som hva det betyr å være menneske, og hva det betyr å være nordmann. I «Jippi! Vi er mennesker!» stiller Alvild Strømme 81 barn spørsmål om mennesker, tanker, krig, penger, Gud og døden og sånt. På spørsmålet: «Hvor mange liv har man?» kan svaret for eksempel være: «– Det er forskjellig.» I Kari Bus «Siter om Norge» kommer både nordmenn og utlendinger til orde om landet vårt, og her belyses alt fra ferdigpizza til elg i tettbygde strøk. «Ingen land har så mange fedrelandssanger per innbygger som Norge», sier Anne Marie Levy.

Meir tyleskap

8. aorgaong av «Illustrert Tyleskap» er no komen ut. Desse samlingane av småstubbar frå Sogn er skrivne ned (pao sog-namaol) av Jens Brekke og illustrert av Ola Bremnes. I dette nummeret finn vi òg opp til fleire «Fridtjovstubbar», som er gjestestubbar frå – nei, ikkje Fridtjov den Frøkne – men Fridtjov Urdal. Det er elles Mangfaldsåret 2008 ein legg vekt på i føreordet. Det er ikkje berre det «fargerike fellesskapet» som er fargerikt, det er endeleg mangfald nok i egne rekkjer, vert det sagt. Og då meiner ein særskilt sogningar, er det naturleg å tru.